

Ennek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenhetedik évfolyam.

16. szám.

Debrecen, 1927 ápril 16.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Húsvéti emberek.

Cel. 10 : 40—41: Ezt [az Isten feltámasztá harmadnapon és megadá, hogy ő megjelenjék nyilván, nem az egész népnek, hanem az Istentől eleve választott bizonyosságoknak, kik együtt ittunk ő vele, minekutána feltámadott halottaiból.

„Nem az egész népnek. . .” Ime, Péter apostol, az első húsvét nagy bizonyágtevője már ismeri a világ lelkének a húsvéti igazság ellen leggyakrabban felhozni szokott érvét: „ha egyszer a Feltámadott, amint ti mondjátok, nyilván megjelent, miért nem az egész népnek jelent meg; miért voltak a megjelenései zártkörűek és titokzatosak; ha egyszer valóban feltámadott, miért nem volt módja erről mindazoknak meggyőződniek — tekintet nélkül arra, hogy hívei voltak-é, vagy sem —, akiknek legalább a fizikai lehetőségük megvolt arra, hogy a Feltámadott ő előttük is megjelenjék?”

„Nem az egész népnek, hanem az Istentől eleve választott bizonyágoknak” — feleli Péter apostol szája által az Isten igéje. Istennek egy egészen különleges, kiváltságos nagy ajándéka az, hogy Ő a Feltámadottat némelyeknek megmutatja s mások előtt, feltámadott életének dicsőséges valóságában, eltakarja. Ennek a kiváltságos megajándékoztatásnak végső gyökérszála az ő örök és föltétlen eleve-végzésében rejlenek, az ő, semmiféle emberi tényezőtől nem befolyásolható kiválasztásában bírják megmagyarázhatatlan magyarázatukat. Mindazáltal ennek a kiválasztottságnak megvannak a maga, emberi részről is megállapítható jelei, amelyek egészen nyilvánvalóak a Feltámadottal legelőször találkozott húsvéti emberek életében és jellemében.

Ott van a Feltámadottnak első nagy választott bizonyága, Mária Magdolna. Ő, akiből az áldott Mester hét ördögöt űzött vala ki, akit tehát a bűnnek démoni hatalmától tisztított meg. Őneki tehát először az egész régi életével össze kellett törnie a Jézus lábainál; először meg kellett arról győzettetnie, hogy a Jézus megbocsátása valóban egy az Isten felmentésé-

vel, hogy az az új életerő, amelyet a Jézus életközösségéből érzett magába kiáradni, csakugyan az Istentől a bűnbánónak megígért új szív és új élet. Csakugyan, míg e világ világ, Jézus Krisztussal, a Feltámadottal senki élő közösségbe nem léphet addig, amíg a régi életét oda nem áldozta neki, amíg bűneiből szent szerelmének hatalmával meg nem tisztult. Az ő ember nem lehet húsvéti ember. Amíg ő ember maradsz, nem újjonghatsz föl abban a boldog bizonyosságban, hogy Te a Feltámadottnak Istentől eleve választott bizonyága vagy.

Azután ott vannak maguk a tanítványok. Ezek valamennyien, még mielőtt a Feltámadottat dicsőségében megláthatták volna, már munkatársai voltak neki. Együtt jártak vele széjjel, jót téven. Pedig még nem tudták, kinek szolgálnak. Pedig még akkor a Feltámadott nem volt több a számukra, mint egy csodatévő és végtelenül irgalmas szívű Mester és Próféta. Ez is egyik feltétele annak, hogy húsvéti emberek legyünk. Amíg Jézusnak és Jézussal nem szolgáltunk, nem ülhetünk le vele az Ő boldog közösségében enni és inni. A Feltámadott csak akkor lesz mindennapos barátunkká, az életünk állandó kísérőjévé és szövetségesévé, ha már először résztvettünk a munkájában: a mindennapos jótétben, a szakadatlan testvéri szolgálásban. Csak ekkor tudhatjuk meg, hogy eleve a bizonyágaivá választottunk.

És végül ott van a húsvétnak valamennyi között a legcsudálatosabb zsengeje, Pál apostol. Az ő húsvéti útja a damaskusi út volt, ahol az Isten anyaszentegyházát üldöző és háborgató téves, de szent buzgalmát törte össze a Feltámadott. Az Úrnak kedves volt a Saul tiszta szíve és önzetlen odaadása, noha ellene törekedett. Az Úrnak ma is kedves az Antikrisztus minden olyan szolgálója, aki nem tisztátalan egyéni önzésből, nem az ágaskodó bűn aljas ösztönzésére, hanem, bár téves, de eszményi indításokból hadakozik ő ellene. Amikor annak az ideje eljön, Ő játszva töri össze az ilyen szívet és boldogan kapcsolja őt magához, mint eleve választott bizonyágát. Csak azokkal nem vállal közösséget és csak azoknak nem mutatja meg magát feltámadott élete

közösségében, akik azért ellenségei neki, mert a bűnök a barátai és esküdt szövetségesei és mert jól érzik magukat annak fertőjében.

Akarunk-e húsvéti emberek lenni, eleve választott bizonyságoknak bizonyulni? Előttünk az útja.

R. I.

Rontsátok le a templomot...

Jézus az istenfiúság bátorító tudatának, a vértanúságra való elszántságnak legmagasabb fokára emelkedve, mondta az eget-földet átható, prófétikus erejű igéket. Ez a krisztusi kijelentés tulajdonképpen a legeltökéltebb hadüzenet minden bűjkaló, settenkedő s a vakmerőségig fajult, arcátlan emberi gonoszság ellen. Jézus kora s társadalmi élete, a maga elszigetelten szűk mesgyéi között, a valláserkölesi corruptiók, a politikai elaljasodások s a szociális igazságtalanságok rettenetes megtestesülése volt. Az egyéni, társadalmi érvényesüléshez csak az szerezhette a jogot, ki vagy fennhéjázó kevélységében gúnyos mosolylyal tekintett át a romlatlan erkölesi igazságok felett, vagy pedig az, aki minden tudását abban összpontosította, hogy miként lehetne még az isteni törvényeket is az álszenteskedő farizeusság sötét világába alárántani?!

A sötétség örökkévaló uralomra rendezkedett be. Ősidőktől fogva bitortott hatalmát letiportak néma kintjaira, elámitott szerencsétlenek balga együgyűségére, kijátszott jóhiszeműek szótlan kesvére s üldözöbe vett ártatlanok ösztön szerű, de rejtőzködő félelmére alapította. Pokoli gyönyörrel mérlegelte rendíthetetlen hatalma túlsúlyát s egy új világteremtés tudatában a szem-mellátható fonákságok s vérlázító igazságtalanságokra nyomta rá a legborzalmasabb létjogosultságnak szentesítő bélyegét...!

Már-már öröklődővé kezdett válni a hit, hogy az anyag, a test ereje, az állati érzékek csalhatatlansága... ezek... ezek a lendítő kerekai az emberi élet csodás gépezetének!

Az új időszámítás 33-ik évében, a páscha ünnepeinek egyik előkészületi napján, mikor Izráeli fanatikus sokasága áradatként hömpölyög a jeruzsálemi templom dicső előcsarnokában s ad-vesz, anyagi gondok özönével küzd s éli a legizgalmasabb vásári életet... egy ily élet szédítő forgatagában rendületlen kőszákként áll, isteni fenséggel, a Názareti. Csupán az isteni igazságokhoz kapcsolódó hite a kőszál; mert ajka mennydörögkezei villámgyorsasággal sújtanak s végzik a legmerészebb reformatori munkát. Támadás támadást ér; a meglepett s feliasztott tömegnek nincs ideje a rendkívüli körülmények mérlegelésére s mire ámulatából magához tér, az egyszerű Názareti már úgy áll előttünk, mint élő tiltakozás az Isten legszentebb javaival való kűfarkodás ellen; mint kérlelhetetlen bíró, kinek megindult valójában nincs irgalom a romlott világ számára s ha van, az más nem lehet, csak ez: *Rontsátok le a templomot s három nap alatt megépitem azt.* (János ev. II. r. 19. v.) Amire a lázadó, elvakult tömeg csak gúnyjal, kételkedéssel, sőt teljes hitetlenséggel válaszol, arra az első, diadalomtéljes húsvét adja meg a legcsattanóbb feleletet, mikor kézzel fogható valósággá lesz a názareti Jézus teste templomának romjai közül fellobbanó új élet tüze s a

megüresedett koporsóra áll Krisztus az örökélet győzelmi lobogójával. A gyalázat koporsójának négy fala közé szoritott élet tehát újból tért nyert, nagyobb, magasztosabbat, mint az eddigi volts-jogot a halhatatlanságra s az örökkévalóságra, hogy az egész emberiségnek hirdesse az isteni, csalhatatlan igazságot s a szenvedések tűzében megpróbált elvek örök diadalát. A meggyalázott, porba döntött templom megépült fenségesen, tökéletességgel; dicsőségével áthatja az eget és a földet; csodás terjedelmével a látható és láthatatlan világot; hogy mindazokat, kiknek éltető elemök, olíhatatlan vagyuk Istenben élni; Istennel elválaszthatatlannul egyesülni; Isten munkatársaival felszenteltetni s Krisztus nyomdokain, kereszték súlya alatt bár, tántoríthatatlanul előrehaladni... mindazokat keblére fogadja s a megváltott testvériség tudatában egy új élet örök szolgálatára egyesítse! Az isteni kéz által örök időre megépített templom önfeláldozó szolgálatra hívogat minden keresztvényt s milyen lehangelő, szinte megrendítő jelenység; a szolgálak nagy része ismét farizeusi bölcseséggel torlaszolja el a szentélyhez vezető utat s a hit győzelmének ünnepén újból vásári lármá, tülekedés zaja veri fel a krisztusi szentegyház kibékítő nyugalmát. Ezt a magasztos, örökéletű, dicső alkotású templomot, a Krisztus egyházát meg kell védeni minden szentségtelen törekvésekkel szemben s ez másképp nem lehet, csak úgy, ha az öntudatos keresztvényesség lesz a védőbástya s a Krisztus megdicsőült szelleme az egyetlen védelmi legyver. Húsvét szent ünnepén kell, hogy győzelmet vegyünk minden emberi tökéletlenségünk felett s mint önmagunkat meggyőzött keresztvénynek álljunk őrt az egytetemes emberiség legdrágább java: az Istenbe vetett krisztusi hit mellett!

Melkó István.

A mai Genf, a mai kálvinizmus.

A Croix-bleue (Kék kereszt) munkája.

Nem lehet, csak a legnagyobb tisztelet, elismerés hangján beszélni azon — még jelenleg egyes, elszórt — kísérletekről, amelyek az Úr napjának megszentelését célozzák. Egyik lap a másik után veti fel a kérdést; röpiratok jellennek meg itt is, ott is; előadások, egyházi beszédek fejtegetik a hetedik nap szigorú, komoly megünneplését; nem hiányzik a külföldi jó példa sem; a hatóságok helyenként igen áldásosan használják fel a rájuk bízott hatalmat; a mozgalomnak már kézzelfogható sikerei is vannak, bár nagy többségben katolikus vagy református városok is vannak, melyek még a legcsekélyebb áldozatot sem hozták e téren, azaz a vasárnapi vásárok megszüntetését, illetve hétköznapra áthelyezését: a mozgalom azonban egyre hatalmasabb lesz s ha az egy célra törő, de eddig nem egyesített erők összefognak, a legszebb kilátások mutatkoznak a siker felé. Én azonban úgy vélem, hogy a baj gyökere sokkal mélyebben van. A vasárnap megszentelését kívánó mozgalom nem elégedhetik meg minden vasárnapi vásár hétköznapra áthelyezésével, még az üzletek bezárásával, vagy a vasúti forgalom minimumra redukálásával, a hivatalok teljes vasárnapi szünet-

tével sem, Mindez külső dolog s nem teszi a lelket jobbá, alkalmasabbá azon áldás befogadására, melyet Isten ad az ő napját igazán megszentelőknek. A vasárnap ezen eredmények elérése után is megmaradhat azon napnak, melyen a legnagyobb bűnözés folyik s a romlás a legerősebben árad az emberi életre a tisztátalan látvány, a megmetyelző olvasmány, a minden felelősségérzetet megtompító, nemesebb érzéseket elkábító, embermivoltunkból kivetkőztető mérgek, az alkohol minden fajtai által s a szerencsejátékokon keresztül, melyeken át oly hamar cserél gazdát egy hét, vagy egy hónap verejtékes keresménye. Ha teljessé akarnám tenni a képet, úgy meg kellene emlékezni azon kérdésekről is, melyek a tánc címe alatt lopózkodtak be, még a legjobb társaságokba is, a tánclokálok-ról nem is beszélvén, továbbá a bárok és orfeumok hasonló hatásáról. Az Úrnak napja hovatovább a Sátán napja kezd lenni a modern világban, az önző, érzéki, ösztöni, alacsony, testi ember önkielésének minden rafinált alkalmá és módja meg lévén. Az élv, a kék, a tombolás, dinom-dánom, az önfeledtség, a semmivel nem törődés mámoros óráiban zuhan a lélek még lejjebb, hogy egyszer mélyebbre nem sülyedhetvén, felsírjon az önmagát tönkre tett élet: „Óh, én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?“ Sokszor már késő is e rettenetes önvád. Sok ember már nem is bírja megkapni a megbékéltető feleletet, mert vagy eldobja az újjonnan kezdeni nem bírt, nem mert életet, vagy már csak roncs marad belőle, mint a vadállat karmai közül halálos sebekkel megmenekülő emberből. Én azt tartom, hogy ha mi küzdünk az Úr napját megszenteltető szokások, évtizedes, vagy százados gyakorlatok ellen, nem az okozatot, de az okot kell megszüntetni; nem egy rossz szokást, egyes visszaéléseket kell orvosolnunk, hanem az egész megromlott, bűnös lelkületet; az élet egységes irányulását kell megváltoztatnunk, nem pedig egyes parancsolatok megtartására kell vigyáznunk; nem a törvényt, hanem a törvényhozót s alkalmazót kell megváltoztatnunk — Isten segedelmével. Nem elég kiűzni a tisztátalan lelket, mert az majd két gonoszabb lélekkel jő vissza az üres, kisöpört és felékesített házba s az ember utolsó állapota gonoszabb lesz az elsőnél. (Máté 12. r. 43—45. v.) A lelket fogva tartó bűnös hatalmakkal szemben nagyobb hatalom segítségével ad diadalmat s e nagyobb erő, lebíró hatalom Isten ígéje, a testé lett íge: a Krisztus. Vele együtt, az ő bűnösök iránti szeretetével, azokat kereső részvételével, a bűnt gyűlölő, a bűnöst megmenteni kész irgalmával, az imádság megújító eszközével kell elindulnunk a nagy harcra, lelkeket menteni az örvényből, a hajótörötteket összeszedni a tajtékzó hullámok hátáról, az élet sebesültjeit a dühöngő harcából, a létért való nem harcából, de marakodásból, az áldozatokat kiragadni a biztos halál karmaiból sokszor talán az elvakult és durvult ember-torzók nem jobb, de úrrá lett rosszabbik énje ellenére.

E lélekkel fogott hozzá a Croix-bleue alapítója L. L. Rochat, mai társadalmi életünk egyik rák-

fenéjének, a tömegbűnök legfőbb forrásának, az alkoholizmusnak kiirtásához, 1877-ben. Nem ment könnyen a dolog, hiszen az alkohol nem sejtett. józan állapotban nem érzett boldog hangulat, erős érzése, duzzadó akarat, végtelen lehetőségek világába varázsolja a porban, megalázott, megvetett sorsban levő embert is. A keserűség fáradtság, kicsinyesség, leverő érzés, a félelem eltűnnek. A fékező erők, a lelkiismeret hangja nem hallható a mámor világában. A megunt család, környezet, egyformaság helyett új barátok, hasonló látású társak körében egészen új, izgalmas, derült életet ad a tele pohár. Aki elakarja venni a mámor borát az embertől, annak nemcsak annak átkos, nemzedékpusztító, vagyonfelőrölő, életölő hatalmát kell megmutatnia, hanem a derült, boldog, erős, hatalmas életet, vagy annak illuzióját is adnia kell. Ezt pedig egyedül a hit adhatja, Krisztus nyújthatja, még pedig nemcsak ennek látszatát, ingerét, csalóka fényét, hanem egész teljességét és egész gazdagságát, valóságát.

A kék-kereszt éppen ezáltal tudja meggyőzni e vészes szenvedelmet, irtózatot következményű tömegbűnt, hogy új környezetet, új életformát, erőket, eleven vallásos élet árjait bocsátja a megszomjazott, kietlenné lett lélek televényére. Hogy mi módon teszi ezt, arról következő alkalommal referálok.

Dr. I. E.

Tárca

Testvér!

Irta: *Kesztyűsné Balogh Margit.*

*Testvér, ki, hirre, dicsőségre vágysz,
Lélegzet nélkül futsz lidérc után,
Szeretném megfogni a kezedet:
Maradj, délibáb játszik ott csupán.
Hideg ölében csalja tengerek
És szertefoszló kódok tanyáznak,
A kik elérik a messi álmat,
Szemébe néznek káprázatának
Ijedten keresik a régi célt,
Szürke fellegek takarják őket
A fátyolukba, a semmiségbe...
Ne kövesd a babér kergetőket!*

*Testvér, ki kincset, aranyat hajszolsz,
Garast garasra fősvényen gyűjtesz,
Éjjel számolod a fényes halmot,
Sóhajt szomjúsán még többért küldesz,
Nincsen nappalod, nincsen éjszakád,
Munkába görnyed mindig a vállad
És nem ismered a vasárnapot,
Szeretném megállítani lábad:
Maradj, térj vissza, nem jó úton jársz,
Túl a kék hegyen ásva a sírod,
Kincsed, palotád, földed, gyémántod
Kézbe szorítva vajjon elbírod
Vinni koporsód sötét ágyába?
S mit érsz ott vele?, értéke már nincs.*

*

Testvér, gondolj rá, az élet mulik
S földön túl már nem világít a kincs.
Fekete éjjel borul szivedre,
Nézd a néma halál álmodókat
Elváltak immár mindentől alant...
Ne kövesd az aranyhajszolókat!

Testvér, valaha szomjaztam a hírt
S jégkarjaiban holtta dermedtem,
Gazdaggá lettem, testvér, valaha,
A fényt, a pompát nagyon szerettem
S szegényebb voltam, mint kint a koldus.
Most a szívemben békesség honol
És imádságok kelnek a számon,
A kósza álom mind összeomol,
De az Úr virraszt az éjszakámon
És Jézus néz rám szelíd szemével.
Nagy nyugalommal várom a halált,
Könnyen harcolok az örök éjjel,
Kezemel fogja az én Megváltóm.
Temető, nem rémit hideg öled:
Mert hiszek élők, bizva, remélve!
Testvér, a Krisztus utait kövesd!

Egyház

A mi nemzetségfánk.

(Egyházmegyei közgyűlés megnyitó beszéd.)

Boldog vagyok, hogy egy örvendetes esemény emlékezetbehozásával kezdek meg közgyűlést megnyitó beszédemet. Ez örvendetes esemény tudvalevőleg az, hogy a mi tisztántúli egyházkerületünk, sőt a magyar református egyház egyeteme első világi papjának: méltóságos gróf *Degenfeld József* úrnak, aki súlyos betegségen ment át, az isteni csodás kegyelem visszaadta egészségét s ismert bölcsességével és lankadatlan buzgalomával vezeti újra egyházunk ügyeit. Azt hiszem, méltóztatik elfogadni indítványomat, hogy Isten iránti mélységes hálával az Ő megtartatásáért s nagy lelki örömmel az Ő felgyógyulásán, egyházmegyénk köszöntse, üdvözölje főgondnok úr Őméltóságát.

De lám!... a ragyogó öröm mellől sem hiányzik az árny. Atyafiságos részvétellel jelentem, hogy mult közgyűlésünk óta elköltözött e próbáltatások világából *Tripsó János* konyári nyugalmazott kántortanító, *Kérékgyártó József* debreceni és *Körmendi Jenő* biharnagybajomi tanító. Méltóztassék emléküket kegyelettel megörökíttetni s részvétünkről a vesztes családokat értesíttetni.

Amikor így végig-végigtekintek e mi — hogy úgy mondjam — synodális egybegyűlésünkön, szinte revelálhatatlan emelkedettség ragad meg s visz, szárnyaltat időn és téren át. Eltűnnek előlem az itteni egyes alakok, eloszlik az összeség corpora. Egy spirituális, szellemi alakulat lebeg szemeim előtt, amelynek forrása amaz *Alfa és Omega*, aki Palesztina liliomos völgyein

s illatos pázsitzőnyeggel borított halmain járt-kelt egykoron. S látom e spiritualis alakulat nemzetségfájának a nekisarjadzását a tanítványok lelkén keresztül ama 3000-ben, akik mélységesen megdöbhentő magukra ismerésükben, hódoló tisztelettel hajtják fejüket a keresztvíznek, mint árvafűz lombjai a hajnalon harmatozva hulló májusi esőnek.

Aztán látom e szellemi alakulat ágainak továbbterjedését ama martyrok százainak s ezreinek a szíven keresztül, akiket a római arénák kiéhezett vadjai marcangoltak szét s az örületes Néro császári kertjében, szurokba öntött élő fáklyák gyanánt hamvadtak el.

S látom, mint nyulnak tovább és tovább e nemzetségfánk ágai az Arbuez Péterek inquisitiójának áldozatául esettek véres tetein — a Wiclif Jánosok, Husz Jánosok, Savonarolák szétszórt hamvain —, a megfélemlíthetlen vormsi hős: Luther, a kappeli csatamezőn felnégyelt Zwingli s a „Soli Deo Gloria” lündöklő vértjében küzdő genfi predikátor: *Kálvin* által megtört kösziklák hasadékaiban át, a vérző szívű hugenották, a szent zsolozsmás Sztáray, a tudós magyar nyelvész: *Sylvester*, a debreceni hiterős *Méliusz*, a gályarabság kínzó sebeit hordozott *Harsányiak* és *Sélyeiek*, minden poklokon keresztül az igazság hervadhatlan koronájáért küzdő *Bocskayak*, *Bethlenek*, *Rákóczyak*, a dicsőült helyre emelkedett *Révészek* szent vívódásokkal telített s himnuszos életén keresztül hozzánkig lombosulva s látom, hogy ötvöz minket ma élő nemzedéket, a gigászi küzdelmek, a vagyon, vér- s élet áldozásaival szerzett, napfényes dicsőség rajongó ámulóivá s nemes, szent önértet boldog birtokosaivá abban a tudatban, hogy ennek a nemzetségfánk mi is már szerves, integráns részei vagyunk.

Vagy talán Ti „patres conscripti” — akarom mondani — kebelbeli gyülekezeteink tisztos képviselői, gondnok Uraim, lelkipásztor s tanító atyámfiak s minden rendű-rangú világi testvéreink, nem éreznétek azt a szíveket átfogó, lelkeket édes bilincsekbe verő fölmagasztaltságot, mit annak tudata szül, hogy a *Krisztus* lelkétől-lelkezett szellemi közület nemzetségfájának ti is, mi is, én is, ő is egy-egy oldalhajtásai vagyunk?...

Én úgy érzem, hogy most is, itt egy kibeszélhetetlen boldogság arany sugárai ömlenek reánk s olvasztanak egybe, tiszta, nemes és szent küzdelemre az anyaszentegyházért, jó Istenünk dicsőségéért...

Azt mondja talán erre valaki: eh, az egész rajongó idióta beszéd, minden realis tartalom nélkül. Nos aki ezt mondja, az nem ismeri lelkünk szövedékeit, amik összefűznek az *Atya* jobbán ülő Úr *Krisztussal*. S ha ezeket nem ismeri, nem illetékes a mi beszédünk kritizálására. Nem, mert belső világa vak-sötét a lélek országára nézve, nem tündöklődik abba egyetlen fénysugár sem onnan felülről, hogy

megláttatná vele mindazt a jót, mindazt a szépet, mindazt az édest, mindazt az áldást, mindazt a boldogítót, amit a keresztyénség kétezeréves élte folyamán szült, ápolt és nevelt.

Ezeknek a meg nem látása, a keresztyénség méhéből szülemelő s emlőjén növekedő lelki energiák ajkbiggyeztetéssel lekicsinylése, a keresztyénség által teremtett atmoszférában tapasztalt, csodásan jóleső élményeknek a lehurrogása szólít, hív, ösztönöz bennünket állandó harcra, küzdelemre.

Azt hiszem: balgán vélekedném az itt egybegyült hitbéli atyafiakról, ha föltételezném felőlük, hogy nemzetségfánkat megtagadva, a küzdelemtől gyáván visszariadnak, mert belepetyhüdve az indifferentismus, a közönyösség sem hév, sem hideg feredőjébe, éppen nem bánják, ha soha ki nem tűzik *Krisztus* urunk zászlóját a győzelem szirtfokára. Nos, távolról sem tételezem föl, hogy volna közöttünk csak egy is, aki ne óhajtaná, hogy *Krisztus* urunk ellenségei mielőbb lábai alá vettessenek zsámolyul s ne vágyakoznék előre futni a cél felé, a *Krisztus Jézusban* való mennyei hivatás jutalmának elvételére.

Ennek jóleső föltételezésében nem kétlem, hogy a keresztyénség s par excellence: az evangyéliomi református keresztyénség küzdelmes multjából felénk örökkön-örökké dicsőséges fényben tündöklő hitbéli ősök melegen vonzó példái megragadnak s visznek, röpitenek a diadalmas jövő felé, bizonyoságot tétetvén velünk a felől, hogy a mi meggyőzi a világot, az a mi hitünk.

A szárnyak nélküli röghöz kötöttség megszülte és könnyek, fájdalmak és romlások árán is fenntartja a partialis érdekharcokat. A szárnyazott lelkesültség egyetemes cél felé törekedve válaszfalakat dönt, testvériséget szül, partiumokat az universum szférájába kapcsol s úgy száll, úgy repül folyton előre és előbbre, mint akinek souverain joga van a végdiadalomhoz. Nos, aki ily souverain jogot vindikál: az bizonyjal hálával emlékezik a mi előljáróinkra, akik szólották nekünk az Isten beszédét és az figyelmezve az Ő életük végére, követi is hitüket. Az nem tesped el a köznapi élet nembánomságának mindent elposhasztó levegőjében, hanem fölemelkedik abba az ozonduz atmoszférába, ahol a mi nemzetségnünk fájának annyi, de annyi kimagasló sarjadékai éltek-haltak-dicsőültek, hová ki bátor, tiszta és nemes, ma is oda vágy s ott él, mert tudja, hogy élni egyedül ott érdemes.

Ennek hangsúlyozása után elnöktársam nevében is szíves szeretettel köszöntve mindnyájukat, közgyűlésünket megnyitottnak nyilvánítom.

F. Varga Lajos,
esperes.

Gyülekezeti munka Tízaszalkán.

30—1927. szám.

(Kivonat a tízaszalkai református egyháztanács 1927. április 3-án tartott gyűlése jegyzőkönyvéből.)

Olvastatott lelkészelnök jelentése az egyház-községünk kebelében 1926 október 1-től 1927 április 1-ig végzett gyülekezeti munkáról.

I. Vasárnapi iskola.

A téli időszakban, megfelelő meleg helviség hiányában, nem gyűjthettük össze a gyermekeket s így eredményt sem mutathatunk fel. Addig minden kísérletezés hiábavaló, míg az egyház anvagi ereje meg nem engedi, hogy fűtött helviségről gondoskodhassunk s a lelkésznek e téren is munkatársa nem lesz a kántortanító. A közel jövő jóreménységgel biztat e tekintetben.

II. Gyermekistentisztelet.

Vasárnapi iskola helyett rendszeresen megtartatnak az iskolai év egész folyamán, minden második vasárnap délután, de november—február hónapokban — a hidegek miatt — nem gyűjthetők össze a gyermekek. Helye: a templom. Résztvesznek az összes iskolák növendékei és a leventecsapatok. Az alkalmi imán és beszéden kívül a növendékek külön énekei (hozsánna) teszik változatosá az istentiszteletet, melyet a felnőttek is szívesen látogatnak s amely a gyermekekben is nagyobb mértékben növeli a gyülekezeti összetartás érzetét, mint a vasárnapi iskola.

III. Énekkar.

A „Református Énekkar“, mely sikerekben gazdag 6 esztendő multra tekinthet vissza, ez idény alatt csak két ízben tartott összejövetelt. — A fokozottabb tevékenységet lehetlenné tette Kelemen Gvula lelkész, karvezető, másirányú nagy lekötöttsége. Az egyesület tagjainak száma 32. — Vagyon a cca 500 pengő.

IV. Vallásos estélyek.

Összejöveteleinket ez évben is „Fonó esték“ név alatt és jellegben tartottuk minden hét csütörtökién. 1926 november 18-tól február 24-ig. Az estélyek megkezdését a gyülekezet tagjai sürgettek s minden alkalommal az egész terem betöltő hallgatóság figyelme jutalmazta munkákat.

A terem fűtését és világítását a résztvevők áldozatkészsége tette lehetővé. Az estélyeket Kelemen Gvula lelkész vezette s munkatársai voltak: Poócs Sándor és Bördi Mihály tanítók.

A fonó-esték alkalmával kölcsön adtuk a református iskola ifiúsági könyvtárának 50 darab kötetét, melyet a résztvevők szorgalmasan használtak fel otthoni lelkiépülésre.

V. Lelkipásztori látogatás.

Az a lelki közösség, amellyel lelkész a gyülekezet tagjai között él és forgolódik, feleslegessé teszi a „szertartásos“ izű látogatásokat. De mint minden évben, úgy az idény is rendszeresen meglátogatott minden családot november hó folyamán, együtt állapítván meg a téli gyülekezeti munka tervezetét s e látogatásokhoz kapcsolván az iratterjesztés munkáját is.

VI. Iratterjesztés.

Istent illeti a hála, hogy e téren még a múlt évinél is szebb eredményt érthettünk el. Az elmúlt félévben 95 példányban járt a „Téli Ujság” s ugyanannyian vették meg a Keresztyén Család naptárát is. Az arány a gyülekezeti lélekszám (900) 10%-nál is nagyobb. A községben már egyetlen baptista naptárt sem lehet eladni.

Fentieken kívül eladatott még 8 biblia, 12 zsoltár, 10 imakönyv és 40 drb nagyobb traktátusfüzet. Az iratterjesztés munkáját Kelemen Gyula lelkész végezte.

VII. Szegénygondozás.

Nagykorú elesett szegényeink nincsenek, de a teljes vagyontalanok egyházi adómentességet élveznek.

A szegény gyermekek iskolás könyveinek beszerzésére a befolyt bírságpénz fordított.

VIII. Szekták.

Örömmel és Isten iránt való hálával szögezhajjuk le, hogy a baptisták részéről fenyegetett veszély teljesen megszűnt. Kitérés nem volt, két tag visszatért s a megmaradottak családfejei is Kanadába vándoroltak ki. A sok és nagy zenebonát látott imaház üresen áll.

IX. Különböző alkalmak.

Tiszaszalka és Tiszavid községekben, felváltva minden vasárnap délután, népművelő előadásokat tartottunk. Február 5-től kezdve vetített, színes képekkel. Ezeket lelkész állandóan résztvevő, mint előadó s minden alkalmat a hitélet javára kamatoztatott.

A levente-egyesület működése is féltő szeretünk és gondoskodásunk tárgyát képezte. Bár e tekintetben nem gáncs, hanem dicséret és köszönet illeti egyházi szemponból is a parancsnokokat: Tamás Aladár főjegyzőt és Poócs Sándor ig. tanítót.

Karácsonykor karácsonyfa-ünnepély tartott az iskola termében, hol az összes növendékek kedves — a szegényebbek értékes — ajándékokban részesültek. Lelkész imádkozott. Az ünnepélyt Kaminszky Etta tanítónő rendezte.

Hazafias ünnepek alkalmával mindenkor istentiszteletet s utána — a nagyközönség bevonásával — iskolai ünnepélyeket tartottunk.

X. Irodalmi munka.

Lelkész nemcsak szóval, de mint a „Pásztor-tűz” című lap rovatvezető munkatársa: tollal is igyekezett hűségesen szolgálni a gyülekezeti munka szent ügyét.

T. Egyháztanács! Ezek adják nagyvonalú rajzát az elmúlt félesztendő gyülekezeti munkájának. Szerény munka, amelyért sem dicséret, sem köszönet nem jár. Úgy én, mint munkatársaim, csak eszközök voltunk Isten dicsőségének szolgálatában. Övé a dicséret...

Egyháztanács jóleső örömmel veszi tudomásul a beszámolót. Elismerésének nyilvánítása s a maga szolgálatának felajánlása mellett, lelkész további munkájára Istennek áldását kéri.

Iskola

Tantervünk.

Zsinatunk — 181—921. sz. határozatában — az Egyetemes Konventet népiskoláink egységessé szervezésével bízta meg.

Ezt megelőzőleg az Egyetemes Konvent 215—916. sz. határozatában megalkotta ugyan a népiskolai vallásitanítás anyagát összefoglaló, az egyöntetűséget célzó, tantervet, de a mai napig ennek keretében, vagy azon kívül, minden egyházkerület külön adott ki tantervet népiskolái számára s mindenik kerületben más-más könyvet is használtak.

Az Egyetemes Konvent az egységes tankönyvekre áttérés alkalmával az 1925. évi gyűlésén a tervbevett egységes tantervre vonatkozólag úgy határozott, hogy megvárja a már akkor készülő állami új tantervet s az egységes tankönyvekre kiírt pályázatban már az új tantervhez való alkalmazkodást kívánta meg.

Az ez évi egyetemes tanügyi bizottság pedig tekintettel arra, hogy a konventi elnöki tanács 1926. évi augusztus 23-án tartott gyűlésén — a V. K. M. sürgetéseire — az állami új tantervet népiskoláinkban már az 1926—27-ik tanévre életbeléptette; és tekintettel arra, hogy a már szintén bevezetett összes tankönyveink is az állami új tantervhez készültek: azt javasolta az Egyetemes Konventnek, hogy népiskoláinkban továbbra is a V. K. M. 1467—925. sz. a. kiadott tantervet tartsa fenn s csak a vallás-és énektanítás anyagát összefoglaló tanterv kiadását határozza el.

Ezzel szemben olyan vélemény is hangzott el, hogy — a konventi tantervre célozva — új tanterv kiadása fölösleges.

Pedig legalább a vallás-és énektanítás anyagát összefoglaló egységes tanterv kiadása, halaszthatatlanul szükséges.

1. Mert a 215—916. sz. konventi tanterv csak a vallásanyagot öleli fel, de az énektanítást nem érinti. Pedig azóta új énekeskönyvünk lett s az énekanyag kiválasztásában nincs egyöntetűség.

2. Mert a konventi tanterv nem tesz különbséget osztott és osztatlan iskola között. Pedig ez szükséges. A csak egy osztályt vezető tanító több anyagot végezhet el, mint az, aki 3—4—5 osztályt tanít. Az állami tanterv is ezen az elven készült, mely tulajdonképpen két tanterv. Maximum és minimum. A teljesen osztott iskolától a maximumot követeli, az osztatlan iskolában a minimummal is megelégszik.

Vagy az állami új tantervhez kapcsoltan, vagy külön a vallás-és énekanyag új tantervét várja a tanító. Szükséges, hogy az minden tanítónak a kezében minél hamarabb ott legyen.

Miló.

Irodalom

Református iratterjesztésünk ügye.

Isten iránti hálával, s igazi örömmel értesíthetem egyházkerületünk összes lelkészeit és valamennyi gyülekezetünket arról az áldásos és nagy sikereket ígérő munkáról, amelyet a Hit és Szolgálat Mozgalmának országosan ismert vezetői: Tildy Zoltán és Bereczky Albert lelkésztestvéreink Tahitótfaluban a közelmúlt napokban végeztek. Ez a munka egy korszakos jelentőségű munka volt s lényege abban állott, hogy egy hétig tartó Biblia- és Iratterjesztő tanfolyamot rendeztek olyan ajánlkozók részére, akik vállalkoztak arra, hogy Magyarország területén ami református népünk épülésére és idvességére, egyházaink hitéletének felújítására a nekik kiadott könyveket és iratokat rendszeres irányítás és felügyelet mellett állandóan széthordják és terjesztik. A tanfolyam tartása meghirdettetvén, tizenkilenc református egyén, köztük egy leány, jelentkezett a tanfolyam tanításainak meghallgatására. A tanfolyamon a két vezető lelkész mellett több meghívott előadó is tartott előadást, s ezek mindenike más és más oldalról igyekezett megvilágosítani a hallgatók előtt a vállalt szolgálatnak különösképpen való nagy jelentőségét és igyekezett azon, hogy a hallgatók főképpen megnyerjék azokat a lelki értékeket, amelyek a szolgálat áldásos végzéséhez feltétlenül szükségesek. És a tapasztalt jelenségek sokszorosán igazolták, hogy a hallgatók ezeket a lelki értékeket meg is nyerték, hogy amiket a hat napi állandó, reggeltől estig tartó foglalkozás számukra nyújtott, azok bennök erővé, bizonyágtevessé váltak, s hogy olyan lelki készséget, olyan szent elhatározásokat, s olyan forró önátadásokat ébresztettek fel azok mindenikőjökben, amelyek bizonyos zálogai a rájuk váró hatalmas munka sikeres elvégzésének. De milyen ragyogóan tiszta, üde, elevenítő is volt ott az a légkör, amelyben ott az előadók és a hallgatók résztvettek. Igazi krisztusi, keresztyén légkör. A szeretetnek, a hitbuzgóságnak, az Isten előtti alázatosságnak, az engedelmességnek, a jóságnak, az áldozatosságnak, a testvéries együttérzésnek áldott légköre volt ott. Az előadások figyelmes közlése és átvétele mellett az Isten igéjének erejével, az imádkozás erejével, az éneklések erejével, a kölcsönös megbeszélések gazdagságával volt telítve minden óra. És amilyen értékesen és lelkeket nemesítően telt el a hat nap, olyan felejtethetetlenül kedvesen történt a befejezés és az elbúcsúzás is a vezetők-től és az egész tahitótfalusi hívektől. Ilyen keresztyén légkörben nyerték az új iratterjesztők az ő lelki megbízatásukat arra a végtelenül nagyjelentőségű szolgálatra hogy a Biblia és Iratterjesztés rendszeres és állandó végzése által ők is hathatós eszközök legyenek Isten kezében magyar ref. egyház megújításának munkájában.

Ez a munka már indul is. Vesztegetni való idő nincs. Iratterjesztőink — mert hiszen a mieink is ők — megfognak jelenni csakhamar a gyülekezetekben. Először is a lelkészek ajtaján fognak belépni. Ott fognak engedélyt kérni a gyülekezet tagjainál való megjelenésre. Szeretettel és jó bizodalommal ajánljuk őket, mint az Úr nevében járókat, lelkésztestvéreink és egyházvezetőink buzgó támogatásába, s minden hittestvérünk jóakarató, szívélyes rokonszenvébe; megemlékezve a mi Urunknak azon mondásáról, amelyet a Máté evangyélioma 25. részének 34—40. verseiben hagyott számunkra.

Szabad legyen remélnünk már előre is, hogy a tiszántúli egyházkerület mindenik egyháza és ref. családja Isten dicsőségére és a saját üdvére fog élni a kínálkozó kedves alkalmakkal.

Fekete Gyula.

A magyar Biblia. *Irla: Harsányi István. Bethlen-könyvtár, 10—11. szám. 1927. A Bethlen Gábor irod. és nyomdai R.-I. kiadása. Budapest. 8° 146 lap.* — Ez a hézagpótló mű egyik legderekabb terméke annak a fáradhatatlan kutató munkásságnak, amelyet szerzője a magyar protestáns mult irodalmi emlékeinek földerítése, összegyűjtése és nyilvántartása terén hosszú évek óta buzgón és eredményesen folytat. Csakugyan a legfőbb ideje volt már annak, hogy egységes történelmi képbe foglaltassék össze — tanulságul, vigasztalásul és buzdításul — mindaz a részleteiben eddig alig ismert hatalmas tevékenység, amelyet a magyar keresztyénség, közelebbről a magyar protestantizmus a századok során tudományos munkában és anyagi áldozatban kifejtett az Isten Igéjének magyarul megszólaltatása és elterjesztése körül. Harsányi ezt a feladatot nagy akribiával és az Ige szolgájának áhítatos odaadásával hajtotta végre. Könyvének hat fejezetével — amelyek közül az első a kódexek-korabeli magyar bibliafordítási kísérletekkel, a második a Károlyi-fordításig végzett magyar bibliafordítási tevékenységgel, a harmadik a Károlyi-bibliával és annak javításaival, valamint egyéb fordításokkal a Váradai Bibliáig bezárólag, a negyedik a további javításokkal és fordításokkal a XVIII. század végéig, az ötödik a XIX. és XX. századbeli revíziókkal és új fordításokkal, a hatodik, összefoglalólag, a magyar Biblia hatásával, jelentőségével, sorsával foglalkozik — rendkívüli szolgálatot tett úgy összefoglaló egyháztörténelmi tudásunknak, amely eddig az idevonatkozó adatoknak egységes összegezését sajnosan nélkülözte, mint a magyar református lélek és egyház gyakorlati építésének, amelynek egyik leghatalmasabb serkentője lesz ezentúl éppen annak a fáradhatatlan, szentül áldozatos és eredményes munkának a részletes megismerése, amelyet a magyar szellem, a tiszta evangélium vallásosságtól meghihletve, az Isten beszédének megismerése és önmagába való felvétele érdekében

kifejtett. A munka, mint tudományos mű, adatokban gazdag és megbízható (amit nem egy helyt az érdemes szerző eredeti kutatásainak is lehet köszönni), mint olvasmány, élvezetes és lelkesítő, mint tanulság pedig minden gondolkozó és öntudatos magyar református ember számára nélkülözhetetlen. Apróbb tévedések (pl. hogy Dévainak zsoldárfordítást tulajdonít, hogy Komjáthynál protestáns theologiai álláspontot vél fölfedezni stb.) nem sokat vonnak le dolgozatának egészben véve úgy tudományos, mint gyakorlati szempontból igen nagy értékéből. A tudományos hasznavehetőséget rendkívül növeli a mű végén összeállított, egy teljes sűrű nyomású ivre terjedő bibliográfiája a magyar Biblia eddigi irodalmának, amely történeti irodalmunkban eleddig páratlanul áll. Szívesen vettünk volna azonban még egy statisztikai táblázatos kimutatást is a magyar Biblia eddig megjelent egész és részkiadásairól. Ez, az egész mű tömör idegen nyelvű kivonatával együtt (amelyet francia nyelven a genfi Semaine Religieuse-ben, a dr. Rác Lajos tollából már nagy örömeinkre olvastunk is) a protestáns külföldet is nagyon érdekelné. Ez előtt ugyanis a magyar protestantizmus többek közt azzal is el van rágalmazva, hogy a Bibliának magyar nyelven való terjesztéseért *nem* tett meg minden tőle telhetőt: holott ez, mint a Harsányi szép könyvéből minden kétséget kizárólag kiderül, legföljebb — némi részben — a legújabb korra áll. **ri.**

Különfélék

Boldog és üdvösséges husvét ünnepeket kívánunk szeretettel minden olvasónak.

Szemrehányást kaptunk lapunk egyik érdemes barátjától azért, hogy a lap követeléseinek sürgetésével leveleket küldtünk szét. Azt írja kitünő barátunk, hogy az ő egyházának nincs más tartozása, mint az előfizetés, annak az összegét úgy is tudja, kár tehát postaköltséget okozni, hiszen mihelyt lesz pénz, úgyis küldik. Ha általában remélhetnők ezt az „ügyis“-t, sohasem alkalmatlankodnánk. De a tapasztalat az, hogy ennél a tartozásnál minden előbb való. Nekünk pedig mégis fizetni kell. Egyébként beszéljenek a számok. Most már az esztendő negyedik hónapjában vagyunk s ma, amikor már a sürgető leveleknek is érzik némi hatása, az egyházi előfizetők közül a *folgó félvre* fizetett már 61; még a *mult évi* számláját sem rendezte 134; *másfélvi* előfizetési díjat is meghaladó tartozása van 44-nek. Nem nagy munka összeszámlálni, hogy az előfizető egyházak közül hány fizette ki 1926. évi tartozását 1927. év április közepéig. Ezt tudva, talán senki sem fog csodálkozni azon, hogy az előfizetési díjak beküldését sürgetni vagyunk kénytelenek. —

Takarékpénztári csekkszámia 43,916.

Az Egyetemes Konvent tankönyvi és énekeskönyvi bizottsága április 7-én Debrecenben tartotta ülését. Az ülésen dr. Révész Kálmán püspök kivételével, aki más elfoglaltságával kimentette magát, a bizottságok minden tagja jelen volt. A még hiányzó tankönyvek bírálata tárgyában hoztak döntéseket, továbbá megállapították, hogy a tankönyvek íróinak mennyi példányszámban történt nyomás esetén jár az alapidjon felüli tiszteletdíj és hogy az új kiadások írói tiszteletdíja milyen összegű legyen. Megállapították, hogy az egyes nyomdáknak százalékarány szerint mennyi nyomás adandó. Tanácskoztak a tankönyvek ára lehető mérsekülésének nehéz problémáján. Tudomásul vették, hogy a vállalkozó az *egyházaknak* megkeresésre hat hónapi határidőre is hajlandó szállítani a megrendelt könyveket. Az énekeskönyvek tekintetében pedig utasították a konventi irodát, hogy az egyetemes konventi ülések alkalmával tartandó bizottsági ülésre készítse elő az énekeskönyvek további nyomására vonatkozó új szerződés ügyét.

A debreceni m. kir. Tisza István-tudományegyetem nagy névadójának, *gróf Tisza István*-nak születésnapja emlékére 1927. évi április hó 28-án, csütörtökön délelőtt 1/2 12 órakor, a református kollégium dísztermében *ünnepélyt* tart. — Műsor: 1. Nemzeti Hiszekegy. Szabados Belától. Éneklí a református kollégiumi kántus. 2. Rectori megnyitó. 3. Dr. Szontágh Félix egyetemi ny. r. tanár: „Az erkölcsi tényező a sport különféle fajainak gyakorlásában“ címen értekezést tart. 4. Himnusz. Éneklí a református kollégiumi kántus.

A toledói egyház kiváló lelképásztorának, Bogár Lajosnak tízéves ottani lelkészkedésének, megbecsülhetetlen munkálkodásának elismerésül az egyház 550 dollárt ajándékozott. Az egyház diakonisszáját pedig száz dollár ajándékban részesítette.

A legációknál elkövetett visszaélések megszüntetése tárgyában a kollégiumi igazgatóság megkereséssel fordul a püspöki hivatalhoz, be-terjesztve a „legátust nem kérő“ egyházak névsorát. Az esperesek tiszte és feladata lesz kivizsgálni, hogy a „nem kérés“ dacára, volt-e legátus, mert ha volt, az eljárás nem marad el.

Házi istentisztelet. A debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület április 3-án házi istentiszteletet tartott dr. Varga Lajos ügyvéd házánál. Bibliát magyarázott Uray Sándor lelkész.

Út a Nagytemplom órája. Nagytemplom órája, mely sokáig nem járt, most már úti is az órát, mégpedig a negyedórát a keleti torony harangján, az órát pedig a Rákóczi-harangon.

Harangszentelés Szentpéterszegen. Lélekemelő harangszentelés volt április 10-én Szentpéterszegen. A háborúba elvitt harangok helyett az egyház egy 5 1/2 q a Thurzó-házaspár pedig egy 3 1/2 q súlyú harangot készíttetett. A harangokat megáldotta Veress Bálint e. m. főjegyző. Az istentiszteleten előimát mondott Peleskey

Sándor debreceni s.-lelkész, predikált F. Varga Lajos esperes, énekelt a helybeli dalárda. Délben 150 terítékes közebéd volt az iskolában. A harangok beszerzésénél és a harangszentelésnél fáradhatatlan buzgalommal munkálkodott Zitás István helybeli lelkész, a gyülekezet minden egyes tagjának megértő támogatásával.

Vallásos-estély volt az Ispotály-templomban virágvasárnapon és nagypénteken d. u. Virágvasárnapon predikált Papp Imre vt. lelkész, előadást tartott Fekete Gyula belmissziói lelkész. Nagypénteken pedig lezárult a vallásos délutánok ciklusa. Ez alkalommal predikált dr. Baltazar Dezső püspök, Baja Mihály lelkész költeményeiből olvasott fel. Mind a két alkalommal szavaltak, ének- és zeneszámok tették változatossá az ünnepségek műsorát.

Sub auspiciis gubernatoris fogják doktorrá avatni ápril 26-án Bacsó Ferenc végzett joghallgatót. Az ünnepélyes felavatáson a kormányzót dr. Petri Pál kultuszminiszteri államtitkár képviseli. Az ünnepélyes felavatásra bocsátott ifjú ősi református debreceni familiából származik. A múlt század elején leégett Nagytemplom falán volt felírás is fenntartotta egy Bacsó emlékezetét, aki ugyanis — Bacsó János — a templomépítés idején, a XVII. század huszas éveiben főbírája volt Debrecen városának.

Érettségi kormányképviselők. A debreceni református leánygimnáziumhoz dr. Pap Károly — a főgimnáziumhoz dr. Kováts Andor egyet. tanárokat küldte ki a Kultuszminiszter kormányképviselőikül.

Dr. Gaál Endre országgyűlési képviselő a győrteleki református egyház részére 400 pengő egyszersmindenkori államsegélyt eszközölt ki. Fogadja ezúttal is az egyház elismerő köszönetét.

Húsvét első napján minden szószéken hirdessük ki az első Országos Református Nagygyűlést. Május hó 21—22-én a reformátusok tízezrei gyülekezzenek az ország fővárosába! Jelentkezések Demjén István református lelkészhez (a Hit és Szolgálat Mozgalma első Országos Református Nagygyűlés rendező budapesti bizottságának vezetőjéhez) Budafok küldendők, 2 pengő 80 fillér költségmegtérítéssel,

melynek ellenében mindenki jelvényt, Útmutatót és részletes Programot, vasúti (vagy hajó) féljegyet kap. Akinek vasúti vagy hajó féljegyre szüksége nincs, annak csupán 2 pengőt kell a jelentkezéssel együtt beküldenie. — Jelentkezési határidő május 5. Jelentkezzünk mielőbb az első Országos Református Nagygyűlésre! — Adakozzunk költségeire!

Beethoven ünnepeket tartanak világszerte a csodás, nagy zeneköltő halálának századik évfordulóján. Debrecenben is lesz két nagy színelőadás: ápril 23-án, amikor gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter és május 2-án, amikor dr. Petri Pál államtitkár mondja az ünnepi beszédet.

Nagypénteken a boltok zárvatartása iránt az idén is híven és eredményesen buzgólkodott Sesztina Jenő felsőházi tag, a kereskedelmi és iparkamara kiváló elnöke. Amilyen dícséretes ez, ép olyan szomorú, hogy az emberiség Megváltójának halála gyászünnepén a munkaszünet íme csak rábeszélés útján valósítható meg, még a kálvinista Debrecenben is.

A Volt Iskolatársak Szövetségének működése. A Dóczy-intézet növendékei körében alakult „Volt Iskolatársak Szövetségének” elnöksége a napokban tartott választmányi ülésen számolt be az Egyesület eddigi munkásságáról, mellyel az iskolaépítés célját szolgálta egy országos gyűjtés lebonyolításával és hangversenyek rendezésével, melyek jelentékeny összeggel gyarapították az építési alapot. Az Egyesület a tavasz folyamán diák segélyezésre is akar tőkét szerezni, mert az intézetnek sok támogatásra szoruló, kiváló növendéke van. Így az Egyesület május 8-án nagyszabású irodalmi délutánt rendez a vármegyeháza dísztermében, június 2-án pedig a Dóczy-bálon nagy tetszés mellett előadott klasszikus és magyar táncokat fogják megismételteni torna-ünnepély keretében a nagyerdei sporttéren. A befolyó jövedelmet teljes egészében a jelenlegi kiváló Dóczy-sták segélyezésére fordítják.

Debreceni legátusok lettek a husvét szent-ünnepekre Varga Miklós Sándor 4. é. hh., Szakolczay Bertalan, Szabó Gyula, Módis László, Sípos Károly 3. é. hittanhallgatók.

Belvárosi Takarékpénztár R.-T.

DEBRECENI FIÓKJA
Piac-utca 53. (Hungária-épület)

Főintézet: Budapest, Apponyi-tér 5.

Telefon:
9-52, 8-40.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Betéteket a legelőnyösebb feltételek
mellett kamatoztat. Hosszulejáratu köl-
csönt folyósít házakra és földbirtokokra.

Telefon:
9-52, 8-40.

A debreceni Református Tanítók Segélyegyesülete szépen sikerült vallásos délutánt rendezett április 10-én a Kossuth-uccai templomban. Bibliát olvasott és imádkozott Baja Mihály lelkész, énekelt a tanítói vegyeskar, szavalt Kovács Kálmán tanító, szolóéneket adott elő Debreczeni Kató tanítónő, predikált dr. Révész Imre lelkész, utóimát mondott Nagy István belmissziói lelkész.

A debreceni (IX.) cserkészkerület segéd-tisztjeinek kiképzésére ápr. 10–11. napjain a guthi erdőben segédtiszti táborozást rendezett. Virágvasárnapon istentisztelettel kezdődött a munka s minden reggel és este közös áhítat volt. A fősúlyt a vallásos kiképzésre fordította a vezetőség. Theologusaink közül is többen vettek részt a segédtiszti táborozáson.

Ifjúsági Vöröskereszt ünnepélyt rendezett április 10-én a Csonka uccai református elemi iskola ifjúsági Vöröskereszt csoportja, amelyen megjelent Riekl Antal, a magyar ifjúsági Vöröskereszt hajdumegyei kerületének elnöke is. A nagyszámú közönség élvezettel hallgatta végig a sok hazafias szavalatot, énekszámot és különös tetszéssel honorálta a „Megjavult gyermek” egyfelvonásos szindarab előadását. — A szép ünnepség megrendezéséért Géder József és Nagy Kálmán tanítókat illeti az elismerés.

Debreceni egyetemi tanárok Belgrádban. Az április 11-én kezdődött nemzetközi bizantológiai kongresszusra a Magyar Tudományos Akadémia képviseletében dr. Darkó Jenő jelent meg. Ott volt dr. Kovács Andor egyetemi tanár is.

Báró Pongrácz Mária, Kovács Géza kiseresi lelkész felesége, Bereczky Albert, a Hit és Szolgálat Mozgalma főtitkárának édesanyja 67 éves korában elhunyt. Az Úr vigasztalja meg hátrahagyott szeretteit!

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

A kiadó üzenetei.

A tartozás kimutatás elleni felszólalás esetén kérjük pontosan megjelölni a fizetés idejét a feladóvevény dátumával.

A Debreceni Egyházmegye Esperesi Hivatalának előfizetése a küldött összeggel 1927 június 30-ig rendezve van.

Többeknek. A hátralékkimutatást tartalmazó levelünket sokan félreértették. Az írógéppel sokszorosított cédulát olyan módon kellett szövegeznünk, hogy az úgy a hirdetőknél, mint az előfizetőknél megfelelő legyen. A kimutatás nem jelenti tehát azt, hogy minden esetben hirdetési díj is áll fenn. Csak azt jelenti, hogy az 1927. évi hirdetési díjak még nincsenek kiszámlázva, s a hátralékkimutatás ezeken kívüli egyéb tartozások összegét mutatja.

Cégénydányád, Eperjeske, Gyoma a fentiekben megkapták a választ.

Csenger. Az 1926. évi 26. számban közölt hirdetés díja 8 pengő 40 fillér, 20 fillér a postai befizetési lap és kiküldésének költsége, a többi előfizetési hátralék.

Az adócsökkentési segélyre óhajtanak némelyek utalni hátralékos tartozásukat. De az adócsökkentési segélyhez — mely már különben is szétment — mi nem tudunk hozzáférni.

Szerkesztői üzenetek.

K. B. Szamoskér. Összetorlódt munkám miatt most külön levelet írni nem tudok, de rövidesen válaszolok. Addig is ennyit: Nagy és komoly dolgok, amiket ír, azonban kifejezett szembeszállás nem vezetne célhoz, sőt alighanem ártana. Mődját kell ennek keresni, ami nem könnyű feladat. Gondolataimat részletesebben az ünnep után küldendő levélben. Meleg üdvözlettel kívánok boldog ünnepeket.

Pályázati hirdetés.

Az ilki református egyház pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett II. tanítói állásra. Javadalom: lakás, kertválság, 10% helyi járulék és államsegély. Kötelesség: a presbitérium által kijelölt osztályok tanítása, helyettesítés és belmissziói munka. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók. Menekültek. B) lisztások előnyben. — Pályázati határidő a megjelenéstől számított 10 nap. Állás azonnal elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények Református Lelkeszi Hivatal. Ilk (u. p. Vásárosnamény) küldendők.

Presbitérium.

NEM REKLÁM, HANEM VALÓSÁG

TELEFON:

13-35. 43-52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:

13-35.

MAGYAR RUHAIPAR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI ÉS FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN

PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) szerezhetők be.

**Általános Forgalmi Bank
Részvénytársaság**
Debrecen, Ferenc József-ut 32.



Érdekközösségben
a Magyar Általános
Hitelbankkal.

Alap- és tartaléktőke 1.752.000 Pengő.

Bank- és váltóüzlet.
Árúosztály.
Financirozások.

Nemzeti Hitelintézet R.-T.

Debreceni fiókja — Kossuth-utca 7. sz.

Telefonsz.
350.

Főintézet:

Budapest, VI., Vilmos császár-út 25.

Befizetett alap- és tartaléktőke: 2.550.000,000 pengő



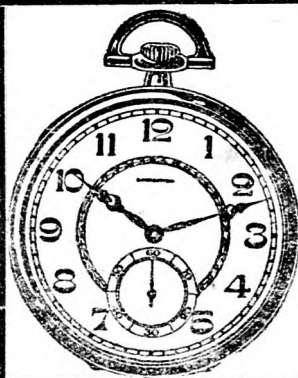
**MAGYAR LESZÁMITOLÓ-
ÉS PÉNZVÁLTÓ-BANK**
DEBRECENI FIÓKJA

(Alapított az 1829-ik évben.)

Telefonok:

Bankosztály: 35 és 9-41
Árúosztály: 11-66 és 11-67

Debrecen, Piac-utca 26-28.
(Városi bérpalota)



Debreczeni István

órásmeister
Debrecen, Péterfia-u. 8.

AAAAAAAAAAAAAAAAAAAA

Speciális órák javítása
Mindennemű órák
raktára.

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,

KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda,
Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,

hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENIVEZÉRÜGYNÖKSÉGE

úgyis mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET
HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD:

tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betörés-
ses-lopás-, szállítmány- és élet-biztosítá-
sokat a legelőnyösebb feltételek mellett.



52—52

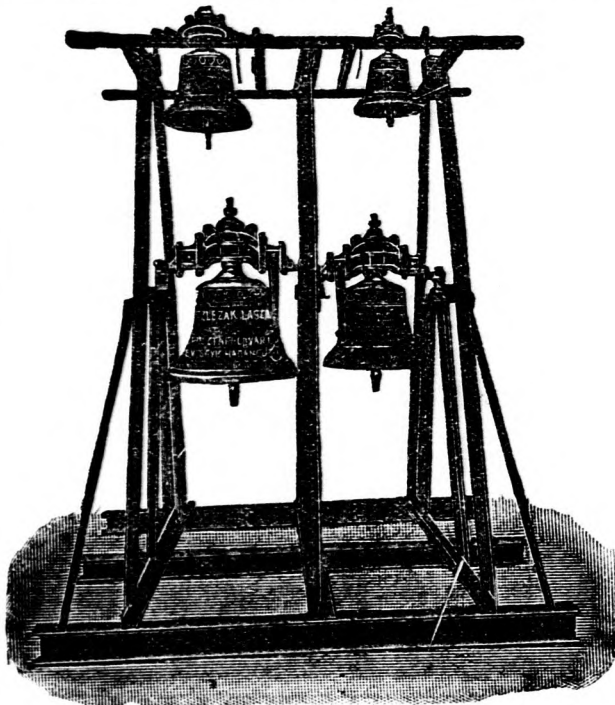
Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbite-
reknek és egyháztalpoknak a főtiszteletű és méltó-
ságos egyházkerületi Elnökséggel történt meg-
állapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.

(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-
HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913—53.



Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon
aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevelével és az 1925. Orsz.
Kézművesipari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntetve
és az 1926. évi kézműipari kiállításon a m. kir. kormány által
díszoklevelével kitüntetve.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.



A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vasárú

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

MOST MEGJELENT

egyházi, irodalmi újdonságok:

Hegyaljai Kiss Géza dr.: Lélek és élet. (Egyházi beszédek)	Pengő	6—
Fiers Elek: Isten pénzügyei (Egy lelki- pásztor naplójából)	„	1:60
Ravasz László: Magyar bánat	„	1:20
Fosdick E. H.: A mester jelleme	„	2:56
Szigethy Ferenc: Szavalókönyv (Ifjúsági egyesületek, vasárnapi iskolák szá- mára: Vallásos, hazafias és egyéb ünnepélyes alkalmakra)	„	2—
Szabó Imre: Mi atyánk (Tíz meditáció)	„	1:28
Syvester bibliai kézikönyv I. kötet	„	2:40
„ „ „ II. „	„	2:40
„ „ „ III. „	„	2:40
Révész Imre: Mennyei nászdal	„	2—
Andrássy Kálmán: Szenvedéstől a diadalomig. (Kiadta: Kiss Ferenc)	„	2:40
Andrássy Kálmán: Bibliamagyarázat	„	4—
Enyedy Andor: Nekem élet a Krisztus	„	5:60
Musnai László: János evangéliumának és leveleinek magyarázata	„	4:80

Legszebb konfirmációi ajándék

Dr. Erdős Károly: Az én vallásom című kis könyvecske, a legalkalmasabb mű a református öntudat erősíté- sére . . . Komoly, nyugodt hangú kis kalauz, amely református fele- kezeti felfogásunkat a szélesebb- körű közönség szellemi nivójához alkalmazkodóan, közérthetően, meg- bízhatóan tolmacsolja. „Sárospataki Református Lapok.” Kötve	Pengő	—56
Dr. Erdős Károly: Fohászok. (Kivonat „Az én vallásom” c. könyvekből)	„	—12
Méliusz kis könyvtár I—X. füzet, minde- nik különálló, a 10 füzet együtt	„	3:60
Konfirmációi emléklap, kicsi	„	—04
„ „ nagy	„	—12
„ „ anyakönyv, 1 iv	„	—32
„ „ anyakönyvi kivonat	„	—06
Nagy István: Konfirmációi káté	„	—20
Soltész János: Konfirmációi káté	„	—40

„MÉLIUSZ”

könyv-, papir-, írószer- és
zeneműkereskedésben

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON: 2-70.

Postai megrendelések azonnal expediálnak.